

דף נ.

עין משפט א.

ח"מ סימן רכז פעיף ג.

עיינ לעיל דף מט: עין משפט ט

ח"מ סימן רכז פעיף ו.

ו. יש להסתפק אם מותר לכתחילה **ש** להונות חבירו בפחות משתות אם יש באונאה שוה פרוטה.

מטבע כל זמן שלא הגיע לכדי אונאה שהוא שתות מותר לכתחילה **ה** להוציאה ולקבל במקומה מטבע יפה.

דף נ:

עין משפט א.

ח"מ סימן רכז פעיף ג.

עיינ לעיל דף מט: עין משפט ט

עין משפט ב.

ח"מ סימן רכז פעיף ד.

עיינ לעיל דף מט: עין משפט ט

עין משפט ג.

ח"מ סימן רכז פעיף ב.

עיינ לעיל דף מט: עין משפט ה

עין משפט ד.

ח"מ סימן רכז פעיף ז.

ז. זמן שיכול לתבוע אונאתו בשתות או לכטל המקח ביותר משתות הוא

ש. טור בשם הרא"ש בב"מ פ"ד סי' כ'. וצדדי הספק כיון שהתורה אמרה אל תונו, אפי' שוה פרוטה בכלל, אלא שחז"ל אמרו שאין יכולים לצמצם עד שתות. אבל אם המוכר או הלוקח בקיאים ויודעים שמאנה לו והשני אינו יודע אסור לו להונות אם לא כשפירש והתנה עמו, או שמא כיון שדרך מקח וממכר הוא בכך, לפיכך עד שתות הוי בכלל מקח ולא מיקרי אונאה כלל וצ"ע. ויראה שמים יוצא ידי שניהם דהיינו אם הוא נתאנה בפחות משתות אינו מחזור אחר מאנהו לומר לו אינך יוצא ידי שמים כי לא ידעתי מזה ולא מחלתי לך אותו וע"כ החזירהו לי, ואם הירא שמים הוא שהונה חבירו בפחות משתות יחזירנו לו להמתאנה.
ת. שגם אחר יקבלנה ממנו ואין לו הפסד בזה. סמ"ע ס"ק ט"ו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

כדי שיראה החפץ לסוחר^א או לקרובו, ואם נשתהה יותר מכך אינו יכול לחזור ולא לתבוע אונאתו^ב, אבל אם יברר שהיה לו אונס^ג ולכן לא חקר בתוך הזמן הזה יכול לחזור עדיין או לבקש אונאתו אם זה שתות.

הגה: ידע הלוקח בשעה שלקחו שנתאנה ושתק ומיד אחרי הלקיחה תוך הזמן שיראה לתגר או לקרובו תובע אונאתו או חוזר מהמקח לא אמרינן שמחל מכיון שידע^ד.

- א.** ממשנה ב"מ מ"ט ע"ב והלכתא בדף נ' ע"ב. ואם שהה יותר שם מימרא דרכא. ובפעמוני זהב הביא דלא שנא תגר ישראל או גוי כיון שאומן הוא ולא מרע נפשיה.
- ב.** ואם לא נתן עדיין המעות מיגו שיכול לומר נתתי יכול ג"כ לומר לא נתרציתי. ש"ך ס"ק ד' מאגודת אזור וצ"ע, ובפעמוני זהב הביא מהכנה"ג שכתב כן בפשטות, וא"כ מי שבידו המעות יכול לומר קים לי וצריך לישבע שמעולם לא עלה על דעתו להתרצות. ובביאורים ס"ק ב' כתב דאם זה פחות משתות לא מהני מיגו זה ע"ש.
- וטעם דבנשתהה אינו חוזר הוא משום דאמרינן שמחל, כ"כ ברש"י שם, אם לא שגילה דעתו בעדים שאינו רוצה למחול. כ"כ בפעמוני זהב.
- ג.** ואם היה לו אונס ועבר האונס ולא הראהו לתגר אח"כ יכול לחזור בו ולומר כיון שמתחילה היה לו אונס לא עלה בדעתו לחקור עוד. סמ"ע ס"ק י"ז והט"ז חולק.
- ואם הראה לתגר והתגר טעה ואמר לו שלא נתאנה, ואח"כ נתברר שנתאנה, יכול לחזור בו אפי' אחרי זמן מרובה. ביאורים ס"ק ג'.
- ד.** ומ"מ אינו יכול לתבוע אונאתו או לחזור רק בשיעור כדי שיראה לתגר, שעיקר הטעם שלא אמרינן שמחל משום די"ל ששתק כדי שמקודם יתקיים המקח ואח"כ יתבע אונאתו, אבל אחר שיעור כדי שיראה לתגר שידע שאינו יכול לתבוע אונאתו ובכל זאת שתק מסתמא מחל, כ"כ הט"ז. ולפ"ז אם יש בו שיעור כדי ביטול המקח שזה יותר משתות שלא שייך בו הטעם ששתק דא"כ למה היה קונה, אפי' בתוך הזמן כדי שיראה אינו יכול לבטל המקח, וכתב הגתיות דכן עיקר ודלא כהסמ"ע בס"ק י"ח, מביאורים ס"ק ד'.